

Obrazovni putevi

u Austriji 2019/20

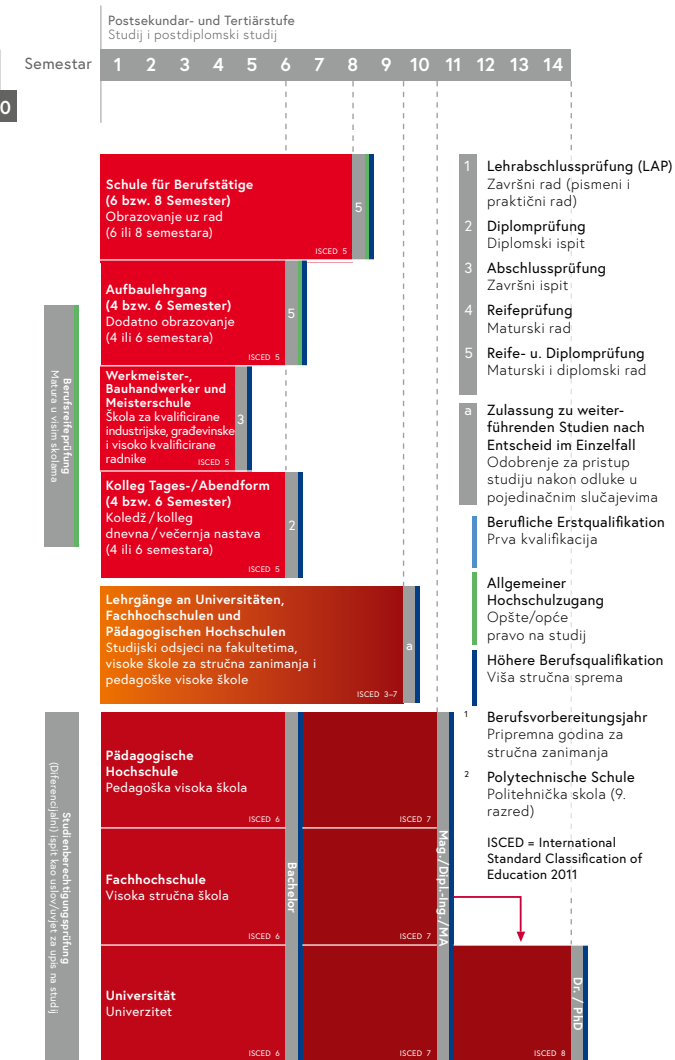
Bosnisch/Kroatisch/Serbisch

Austrijski obrazovni sistem/sustav

Schulstufe Razred	Primarstufe Niža osnovna škola				Sekundarstufe I Viša osnovna škola				Sekundarstufe II Srednja škola						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Alter Starost	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Predgovor

Mapa „Obrazovni putevi u Austriji” nudi informativni pregled celokupnog austrijskog obrazovnog sistema: Spektar se kreće od elementarne pedagogije kroz strukovno obrazovanje do poučavanja diljem sveta, univerziteta i obrazovanja odraslih.

„Obrazovni putevi u Austriji” također je dostupan na engleskom, turskom, bosanskom / hrvatskom / srpskom, ruskom, arapskom i darskom jeziku. Prikazana grafika na prvi pogled upućuje na pojedine postaje u austrijskom obrazovnom sistemu.

Budući da pojedina poglavlja služe kao početne informacije o određenim temama, na kraju ćete pronaći daljnje poveznice gdje ćete pronaći detaljnije pojedinosti.

Sadržaj

Austrijski obrazovni sistem/sustav	2
Vrtić	6
Niža osnovna škola	10
Nova viša osnovna škola	14
Viša gimnazija	17
Politehnička škola	21
Specijalna pedagogija/integracija/inkluzija	24
Zanatska škola	28
Srednja stručna škola	31
Viša stručna škola	34
Matura u gimnazijama i VSŠ	37
Obrazovanje do 18	40
Koledž/dodatno obrazovanje	44
Visoka pedagoška škola	47
Univerzitet	52
Visoka stručna škola	55
Erasmus+	58
Podučavanje diljem svijeta	61
Obrazovanje odraslih	65
Konsultacije oko obrazovanja	68

Vrtić

Osnovne obrazovne
institucije

Modeli skrbi

Osnovne obrazovne institucije – kao što su vrtići – predstavljaju prvu obrazovnu ustanovu u životu djece u kojoj se odvija holističko **promicanje razvoja djece** uzimajući u obzir njihovu starost, individualne sposobnosti i potrebe. Pohađanje osnovnih obrazovnih institucija trebalo bi omogućiti djeci da izvuku maksimum iz njihovog obrazovanja uz istovremeno povećanje njihovih obrazovnih mogućnosti.

Osnovne obrazovne institucije

Osnovne obrazovne institucije treba shvatiti kao različite modele skrbi regulirane državnim zakonom. To uključuje, s jedne strane, objekte za djecu do navršene tri godine, kao što su dječje jaslice i grupe, a s druge strane, vrtići koje pohađaju djeca u dobi od tri do šest godina. Štoviše, postoje i mješovite institucije kao što su dječji domovi ili dječje grupe. Nazivi za različite modele mogu se razlikovati ovisno o saveznoj državi. Uz osnovno-pedagoške odgojno-obrazovne ustanove, postoji i mogućnost pružanja skrbi roditeljima koji skrbe o djeci u privatnim prostorijama.

Prijava za osnovnu obrazovnu instituciju

Preporuča se rana prijava za mjesto u osnovnoj obrazovnoj instituciji. Više informacija možete pronaći na sljedećem linku: www.oesterreich.gv.at > Geburt > Behördenwege.

Poludnevni obvezni posjet bez doprinosa

Djeca koja do 31. kolovoza navršše pet godina mogu pohađati barem osnovne obrazovne ustanove **po**

četiri dana tjedno 20 sati. Sloboda doprinosa ne uključuje upravljanje obrocima ili sudjelovanje u posebnim ponudama. Osnovne obrazovne ustanove treba klasificirati kao prikladne ako mogu dokazati jezičnu potporu na njemačkom jeziku obrazovanja.

Obveza posjeta traje do 31. kolovoza nakon navršetka šeste godine. Djeca koja prijevremeno pohađaju školu izuzeta su obveze pohađanja.

Obvezno pohađanje vrijedi tijekom cijele godine vrtića, osim za slobodne dane u školama koje su propisane državnim zakonom, 5 tjedana odmora, bolest djeteta ili skrbnika, kao i izvanredni događaji.

Na zahtjev roditelja ili skrbnika djecu se mogu osloboditi obaveze pohađanja odgovarajućeg osnovnog obrazovanja zbog invaliditeta, posebnih potreba, zdravstvenih razloga ili udaljenost ili velike udaljenosti između mjesta prebivališta i najbliže odgovarajuće osnovne obrazovne institucije.

U isto vrijeme, takav zahtjev se može podnijeti u slučaju pohađanja djeteta u kontekstu kućnog obrazovanja ili od strane odgajatelja djece, što je moguće samo ako nema potrebe za podrškom na njemačkom jeziku obrazovanja i završetkom obrazovnih zadataka i vrednovanjem obrazovanja u skladu s člankom 3. sporazuma prema čl. 15a B-VG između Federacije i zemalja o osnovnom pedagoškom obrazovanju za vrtićke godine 2018/19 do 2021/22.

Rano promicanje jezika

Odgovarajuće osnovne obrazovne institucije započinju odmah promicati **jezične kompetencije djece** pri čemu se pri promicanju njemačkog obrazovnog jezika s naglaskom na jezične vještine

u školi treba odvijati od četvrte godine. Ispitivanje ovih kompetencija odvija se u kontekstu saveznog standardiziranog ocjenjivanja jezika od treće godine u osnovnim obrazovnim institucijama, kao i od strane škole tijekom upisa u školu. Kako bi se osigurala dosljedna jezična podrška, postoji razmjena informacija između prikladnih osnovnih obrazovnih institucija i obveznih škola.

Informacije na internetu:

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Elementarpädagogik

Niža
osnovna
škola

Za svu djecu koja trajno borave u Austriji postoji **opća obveza pohađanja škole**. Ona započinje 1. septembra nakon navršavanja 6. godine života i traje devet školskih godina.

Prijava (upis u školu)

Djeca koja su navršila šestu godinu do 31. augusta jedne godine moraju pohađati školu s 1. septembrom ove godine i moraju biti prijavljeni od strane roditelja ili skrbnika u nižoj osnovnoj školi. **Upis u školu** odvija se u januaru/februaru i garantira djetetu u mjesto u školi, po mogućnosti u školi u koju se upisuje, ili u obližnjoj školi ako broj upisanih osoba premašuje kapacitet škole. Dodeljivanje mjesta u školi obavlja škola ili nadležna uprava za obrazovanje.

Prilikom upisa u školu, u okviru jedinstvenog pristupa na nacionalnoj razini školska zrelost djeteta određena je procjenom informacija iz vrtića i standardiziranim postupkom ispitivanja. Za djecu s maternjim jezikom koji nije njemački, školska uprava također odlučuje o eventualno potrebnoj jezičnoj procjeni. Djeca koja zbog nedostatka znanja njemačkog jezika ne mogu pohađati nastavu, podučavaju se pojačanom nastavom njemačkog jezika ili tečajevima njemačkog jezika.

Dijete zrelo za školu je ono dijete za koje se može pretpostaviti da može slijediti nastavu u prvom razredu, bez fizičkog ili mentalnog preopterećenja. To zahtijeva dovoljan stepen intelektualne zrelosti, kao i temeljne vještine čitanja, pisanja i aritmetike, razumijevanja jezika prilagođenog dobi, jezičnih vještina primjerenih dobi te fizičke i društveno-emo-

cionalne zrelosti potrebne za uspješno obrazovanje u prvom razredu. Djeca školskog uzrasta koja nisu zrela za školu prihvaćaju se u predškolski stepen (Vorschulstufe).

Mogu se pružiti informacije o cjelodnevnoj skrbi u obveznim školama u odgovarajućim direkcijama za obrazovanje.

Prijava u privatne škole

Prilikom upisa u privatne škole, preporučuje se, pravovremeno i prije upisa u odgovarajuću upravu školu da stupite u kontakt s direkcijom. Treba napomenuti da nemaju sve privatne škole pravo javnosti, šta je potrebno, da se u školi ispuni obvezno obrazovanje. Po potrebi, roditelji ili zakonski skrbnici direkcije za obrazovanje će pre početka školske godine naznačiti da je njihovo dete u privatnoj školi bez prava javnosti.

Pohađanje predškolskog stepena

Pohađanje predškolskog stepena može da se odvija u organizacijski odvojenim vođenim predškolskim razredima ili u zajednički vođenim razredima sa 1. školskim stepenom, ili sa 1. i 2. školskim stepenom, odnosno u razredima sa više stepena.

Prijevremeno primanje u školu

Djeca koja još nisu obvezna biti u školi i koja ne završe svoju 6. godinu do 1. marta naredne kalendarske godine, ali su zrela za školu i imaju socijalne vještine potrebne za pohađanje škole, mogu se prijaviti ranije u 1. razred na početku školske godine. Preduslov je uspješan završetak postupka testiranja

spremnosti za školu i pismeni zahtev roditelja za školski odbor.

Procena uspešnosti

Do uključujući 1. semestra 2. školske razine, roditelji ili skrbnici mogu odlučiti odlukom razrednog foruma između numeričkog ili alternativnog načina ocenjivanja. Iz godišnje potvrde 2. razreda obvezno je numeričko ocenjivanje. Dva puta godišnje se održavaju razgovori između djeteta, učitelja i roditelja. Cilj razgovora je zajednička rasprava o nivou izvedbe i napretku učenja učenika s obzirom na odgovarajući obrazovni cilj.

Prelazak u daljnju školu

U 1. semestru 4. razreda staratelji i roditelji se informiraju i savetuju o preporučljivom daljnjem obrazovanju njihove djece (na primer u okviru večernjeg roditeljskog sastanka) na osnovu pokazanog interesa i uspeha učenika.

Informacije na internetu:

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem > Die Schularten

Nova viša
osnovna škola

Sa školskom godinom 2018./2019., Nova viša osnovna škola (NMS) zamijenila je srednju školu kao obveznu školu za učenike od 10 do 14 godina. Svi učenici niže osnovne škole mogu po pozitivnom završetku osnovne škole pohađati novu višu osnovnu školu.

Nastavni plan nove više osnovne škole NMS

Nastavni program NMS-a kombinira tradicionalne aspiracije NMS-a podstepena AHS s novom kulturom učenja i podučavanja. **Usmjerenost na potencijale i talente djece** je u prvom planu. Savetovanja u vezi naobrazbe te profesionalna orijentacija stvaraju optimalnu osnovu za kasniju odluku o putevima naobrazbe i zanimanja.

Uz posebne oblike glazbenih srednjih škola i sportskih srednjih škola, plan podučavanja NMS predviđa četiri moguća **prioritetna područja**:

- Jezično i humanističko
- Prirodoslovno-matematičko
- Ekonomsko-etičko
- Glazbeno-kreativno

Nadalje, daljnji autonomni prioriteti mogu se provesti na odgovarajućim školskim lokacijama.

Brojne nove više osnovne škole nude cjelodnevne oblike skrbi. Informacije možete pronaći kod nadležne direkcije za obrazovanje.

Procjena rada i daljnje obrazovanje i razvoj karijere

Od 7. razreda školovanja u diferenciranim obveznim predmetima njemački, prvi strani jezik i matematika, procjenjuje se prema obrazovnom cilju naprednog ili temeljnog općeg obrazovanja. Procjena prema obrazovnom cilju naprednog općeg obrazovanja odgovara procjeni na nižoj razini AHS-a i navedena je u svjedodžbi uz dodatak „napredno opće obrazovanje”. Ako izvedba prema minimalnim zahtjevima naprednog općeg obrazovanja više nije pozitivna, ocjenjivat će se prema zahtjevima za osnovno opće obrazovanje.

Individualne sposobnosti učenja i performansi evidentiraju se u „dodatnom diferenciranom opisu performansi” koji se dobiva uz svjedodžbu. Napredak u učenju, kao i obrazovanje i odluke o karijeri se rešavaju u redovitim razgovorima učenika, roditelja i učitelja.

Uspešnim završetkom nove srednje škole učenici, ovisno o postignutom obrazovnom cilju, stiču pravo na politehničku školu ili daljnje opšte obrazovanje ili višu ili srednju školu.

Informacije na internetu:

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem > Die Schularten

Viša gimnazija

Viša gimnazija (AHS) obuhvata četvorogodišnji niži stepen i četvorogodišnji viši stepen i završava maturskim radom (matura).

Svedodžbom o položenom maturskom radu stiče se pravo na studiranje na univerzitetima, visokim stručnim školama, visokim pedagoškim školama i akademijama.

Uslov za polazak u 1. razred je ili uspešan završetak 4. razreda niže osnovne škole (sa ocenama „vrlo dobar” ili „dobar” iz njemačkog jezika, čitanja, pisanja i matematike) ili zaključak školskog nastavnog veća niže osnovne škole da postoji velika vjerojatnost da će učenik/učenica na osnovu ostalih performansi i pored ocjene „zadovoljavajući” u tim obavezanim predmetima da odgovori zahtevima općeobrazovne više škole, ili pak polaganje prijemnog ispita (Aufnahmsprüfung).

Oblici općeobrazovnih viših škola

Podstepen (od 1. do 4. razreda) i viši stepen (od 5. do 8. razreda):

- **Gimnazija (Gymnasium)** sa posebnim osvrtom na jezičke, humanističke i filozofske obrazovne jedinice
- **Realna gimnazija (Realgymnasium)** sa posebnim osvrtom na prirodoslovne nauke i matematičke obrazovne jedinice
- **Ekonomska realna gimnazija (Wirtschaftskundliches Realgymnasium)** sa posebnim osvrtom na ekonomske i životne veštine obrazovnih (i praktičnih) jedinica

Za sve: Od 6. razreda (10. stepen školovanja) moraju da se odaberu izborni predmeti u ukupnom iznosu od šest (gimnazija, realna gimnazija za viši stepen ili osam (realna gimnazija) odn. deset (ekonomsko-etička realna gimnazija) tjednih sati. Taj obim može da se promeni na osnovu školske autonomije (minimum četiri sata, maksimum deset sati).

Svaka općeobrazovna viša škola (AHS) nudi mogućnost da i u nižem i u višem stepenu u jednom određenom okviru usmeri svoju ponudu nastavnih predmeta specijalno usklađenu sa situacijom (školska autonomija). Ona takođe može i da donosi svoje vlastite autonomne školske nastavne planove.

Specijalni oblici

- Općeobrazovne više škole AHS sa muzičkim i sportskim težištima, uz ispit podobnosti
- Dopunska gimnazija (Aufbaugymnasium) i dopunska realna gimnazija (Aufbaurealgymnasium)
- Gimnazija, realna gimnazija i ekonomska realna gimnazija za zaposlene
- Općeobrazovne više škole AHS za jezične manjine (slovenski, hrvatski, mađarski)
- Školski dom za učenike na zanatskoj izobrazbi
- Gimnazije i realne gimnazije s pojačanim stranim jezicima (više informacija iz direkcija za obrazovanje)

O posebnim oblicima (kao što su informatika, znanost, natjecateljski sportovi itd.) vođenima u pilotnim projektima i općim visokim školama s internatom (javni i privatni), obrazovne direkcije daju obavijest.

Informacije na internetu:

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem > Die Schularten

kao i

> Themen > Schule > Schulpraxis > Die Zentralmatura

Politehnička
škola

Politehnička škola nastavlja se na 8. razred i traje jedan razred. Učenici i učenice se u 9. ili dobrovoljnoj 10. školskoj godini pripremaju za daljnji život i posebno za profesionalni život na način da produbljuju opću naobrazbu, putem profesionalnog osnovnog obrazovanja. **Orijentacijska faza** na početku školske godine i profesionalna orijentacija kao nastavni princip nude višestruke mogućnosti za upoznavanje poslovnog sveta. Odabir zanimanja podupire se operativnim i profesionalnim informisanjima u radionicama i vanškolskim institucijama te praktičnim obukama (Schnupperlehre) u firmama.

Osnovno profesionalno obrazovanje nudi se po stručnim oblastima (u izbornim obveznim predmetima). Oni se podudaraju s velikim profesionalnim oblastima u privredi, gde se stiču temeljne sposobnosti, veštine i znanja (ključne kvalifikacije). Djelatno i praktično učenje pospešuju se kod učenica i učenika individualne nadarenosti i motivacija za učenje.

Od **sedam se tematskih područja** mogu birati ovisno o profesionalnim interesima i sklonostima: Metalska, električna ili drvoindustrija, graditeljstvo, trgovina, usluge, turizam. U okviru školske autonomije mogu da se ponude nova stručna područja (npr. mehatronika, zdravstvo/socijalne djelatnosti itd.).

U nastavi **općeobrazovnih obaveznih predmeta** (npr. profesionalna orijentacija i životne veštine, politička naobrazba i ekonomija, njemački jezik, živi strani jezik, matematika, priroda i ekologija, nauka o zdravlju, pokret i sport) nudi se produbljena opća naobrazba.

Kroz nastavu od 32 sata sedmično stiču se **osnovna stručna znanja i veštine**, kako bi se na najbolji mogući način kvalificirali za prelaz na izobrazbu u zanatu, kao i za prelaz na daljnje škole. Opseg sati u sedmici može u području obaveznih izbornih predmeta i opštih obaveznih predmeta da se prilagodi interesima učenika.

Politehnička škola se vodi ili kao samostalna škola ili u organizacionom kontekstu opšte obrazovne obvezne škole.

Učenici i učenice nakon pozitivnog završetka politehničke škole (9. školski stepen) između ostalog stiču pravo da pređu bez prijemnog ispita pređu u 1. razred srednje stručne i više stručne škole.

Austrijski školski zakoni od 1.9.2012. reguliraju integraciju u 9. razredu. Učenici i učenice sa posebnim obrazovnim potrebama imaju pravo da pohađaju politehničku školu.

Informacije na internetu:

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem > Die Schularten

pts.schule.at

Specijalna
pedagogija /
integracija /
inkluzija

Integracijska nastava i inkluzivno obrazovanje pružaju hendikepiranoj i nehendikepiranoj djeci i omladini mogućnost zajedničkih iskustava u učenju. Učenici s posebnim obrazovnim potrebama mogu se integrirati u nižu osnovnu školu, Novu srednju školu, podstepen opće visoke škole, politehničku školu i školu za domaćinstvo. Integracija u politehničku školu, kao i u školu za domaćinstvo zakonski je utvrđena dopunom BGBI. I br. 9/2012. Relevantne promene su stupile na snagu u temeljnim odredbama Školskog zakona 1. septembra 2012.

Specijalna škola (Sonderschule) (od 6. do 15. godine)

Specijalna škola obuhvata 9 razreda. Posljednji razred je jednogodišnja stručna priprema (Berufsvorbereitungsjahr). Uz dozvolu školskih vlasti i pristanak nositelja škole, specijalna škola može da se pohađa maksimalno dvanaest godina. Austrijski sistem specijalnih škola obuhvaća deset područja. Učenici radi posebno školovanih nastavnika i uz primenu individualnih nastavnih metoda stižu temeljno opće obrazovanje, što treba da omogući savladavanje daljnje profesionalne naobrazbe ili nastavljanje školovanja.

Ovisno o oblikovanju nastavnog plana, kod specijalnih škola se razlikuju slijedeći oblici:

- Specijalne škole sa vlastitim nastavnim planom: Opća specijalna škola (za djecu koja teško uče), specijalna škola za slepu i za gluhu djecu, specijalna škola za djecu sa povećanom potrebom

poticanja, specijalna škola za neprilagođenu decu (specijalna odgojna škola),

- Posebne škole, koje se temelje na nastavnom planu i programu niže osnovne škole nove srednje škole, politehničke škole ili po nastavnom planu i programu posebne škole druge vrste: Posebna škola za decu s teškoćama u razvoju, posebna škola za decu s teškoćama u govoru, posebna škola za decu s oštećenjem vida, posebna škola za decu s oštećenjem sluha, posebna škola za decu s posebnim potrebama (škola za specijalno obrazovanje); lečilišna škola.
- Godine 1998 je kao obavezna vežba na specijalnim školama za hendikepiranu djecu uveden nastavni predmet „Profesionalna orijentacija u 7. i 8. razrednom stepenu”. Ta obavezna vežba trebala bi omladini da pomogne s ciljanim razvojem vlastite ličnosti, sa vlastitim sklonostima i interesima te profesionalnim predodžbama, kao i da pomogne oko sticanja uvida u profesionalnu svakodnevicu te oko mogućnosti pronalaska sasvim ličnog puta ka zanimanju.

Jedna daljnja mera da se omladinu sa posebnim pedagoškim potrebama pripremi za svet rada i zanimanja je „pripremna godina za stručna zanimanja” (Berufsvorbereitungsjahr) u 9. razredu specijalne škole. Učenice i učenici trebaju u okviru općeobrazovanih i praktičnih nastavnih predmeta da budu osposobljeni da razvijaju lične životne i profesionalne perspektive.

Informacije na internetu:

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische
Schulsystem > Die Schularten

www.cisonline.at

Zanatska škola

Omladina koja je sklopila ugovor za podučavanje sa nekim nadležnim telom za obuku (firmom) ili ugovor za izobrazbu (sa nekom obrazovnom institucijom), su obvezni da pohađaju zanatsku školu. Predmeti na zanatskoj školi obuhvataju opšteobrazovna, ekonomska, stručno-teorijska i stručno-praktična obavezna područja i predmete po izboru kao i neobavezne vježbe.

Zanatska škola traje onoliko godina, koliko je to utvrđeno u ugovoru podučavanja, dakle između 2 i 4 godine, pri čemu udio u pohađanju škole iznosi u okviru dualne izobrazbe oko 20% do 25% celokupnog vremena podučavanja, a 75%–80% izobrazbe se odvija u firmi za podučavanje.

Nastava se u zanatskim školama može da ponudi u slijedećim organizacijskim formama: **celogodišnja**, t.j. najmanje jedan puni školski dan ili najmanje dva puta po pola školskog dana sedmično; **usklađena sa izučavanjem modula**, odnosno kontinuirano najmanje osam sedmica, ili pak **sezonski**, t.j. u bloku koji je vezan za neko određeno godišnje doba. Ova raznolikost organizacionih formi je rezultat dogovaranja privrede i školskih vlasti i uvažavanja potreba pojedinih branši, odnosno regija.

Trenutno postoji oko 200 priznatih zanata, koja su podeljena u sledeće oblasti: Trgovina i obrt; industrija; trgovina; banka i osiguranje; prijevoz i promet; turizam i industrija slobodnog vremena; informacije i savjetovanje; ostali (tj. pripravnici koji su obučeni izvan gospodarskog sektora, npr. magistrati, ministarstva, odvjetnici, ...)

Ukoliko je učenica/učenik zanatske škole poslednji razred škole završila/završio pozitivno, onda

se završni rad sastoji samo od praktičnog dijela. Oni koji žele nakon završnog rada stručne škole da imaju pristup univerzitetskom studiju, mogu ga postići polaganjem mature u višim školama. Sastoji se od četiri dela (njemački, matematika, živi strani jezik, stručna oblast).

U okviru Inicijative BMBWF-a „Matura/Izuka s maturalnim radom” pripravnici imaju mogućnost pohađati pripremne tečajeve za ispit zrelosti za karijeru (Berufsaufnahmeprüfung) tijekom svog staža, pri čemu se već mogu obaviti tri parcijalna ispita za vrijeme staža i posljednji parcijalni ispit nakon navršene 19. godine. Za pripremne kurseve i ispite za stručnu maturu šegrti ne snose nikakve troškove. Integrativna stručna škola se nudi kao zanatska naobrazba sa produženim podučavanjem (produženo za jednu do maksimalno dve godine), ali i u formi djelomične kvalifikacije. Ponudom **djelomične kvalifikacije** otvara se mogućnost lično prilagođene naobrazbe, koja može da se ciljano uskladi sa individualnim sposobnostima i potrebama. Mesta za naobrazbu su odgovarajući pogoni ili institucije za naobrazbu te zanatske škole (obveza, odnosno pravo pohađanja zanatske škole).

Informacije na internetu:

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem > Die Schularten
kao i

> Themen > Schule > Schulpraxis > Die Zentralmatura

www.abc.berufsbildendeschulen.at

Srednja
stručna škola

Općenito

Srednje stručne škole (BMS/SSŠ) traju od jedne do četiri godine. SSŠ s trajanjem od jedne do dvije godine daju delomičnu, a sa trajanjem od tri do četiri godine sa završnim ispitom, završenu stručnu izobrazbu. Za apsolvente vrede pripadajuća prava iz Propisa o obrtima.

Nakon završenog SSŠ-a u trajanju od najmanje tri godine, tečajevi usavršavanja vode do ispita zrelosti i diplomskog ispita. Za apsolvente tehničkih četvoro-godišnjih škola postoje specijalni oblici stručnih koledža (Kollegs).

Trogodišnji SSŠ-i dodijeljeni su stepenu NOK¹ 4.

Prijem

Da biste pohađali SSŠ, morate biti 4. ili 8. razred. Uspješno završen školski stepen na razini NMS/MS ili AHS (osim latinskog, geometrijskog crtanja i obveznih centralnih

1 NOK – Nacionalni okvir kvalifikacija

Najvažnije srednje stručne škole

- Tehnička, trgovačka i umjetnička i obrtnička škola (četiri godine)
- Trgovačka škola i obrtnička škola za sportaše (trogodišnja ili četverogodišnja)
- Strukovna škola za ekonomska zanimanja (jedna do tri godine)
- Stručna škola za modu (trogodišnja)
- Stručna hotelijerska škola, stručna škola za turizam (trogodišnja)
- Stručna škola za društvena zanimanja (tri godine)
- Škola za zanimanja u socijalnoj skrbi (dvije do tri godine):
- (Prijem nakon navršene 17., odnosno 19. godine života)
- Stručne poljoprivredne i šumarske škole (dvije do četiri godine)
- Škole za zdravstvenu i bolničku njegu bolesnika (upis nakon 16. odnosno 17. godine života)
- Stručna škola za pedagoške asistente u obrazovanju (od školske godine 2019./2020.)
- Savezna sportska akademija (trogodišnja)

Informacije na internetu:

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem > Die Schularten

www.abc.berufsbildendeschulen.at

www.sozialministerium.at

Viša
stručna škola

Općenito

Više stručne škole (VSŠ) uz utemeljeno opšte obrazovanje unutar pet godina nude i viši nivo stručne naobrazbe, a završavaju ispitom zrelosti i diplomskim ispitom.

Kroz maturski rad stiče se pravo na studiranje na univerzitetima, visokim stručnim školama i visokim pedagoškim školama, a diplomski ispit omogućuje pristup zakonski reguliranim zvanjima u skladu s trgovinskim propisima.

Prilikom prijama u relevantne studije može se tražiti stručno znanje za diplomante VSŠ-a na univerzitetima i stručnim školama. Ovlaštenje prema inženjerskom pravu vredi za diplomante viših tehničkih i poljoprivrednih škola i ekvivalentno obrazovanje.

Na europskoj razini, Direktiva 2013/55/EU (prethodno Direktiva 2005/36/EZ) omogućuje pristup reguliranoj struci u drugoj državi članici EU-a, koja zahteva pristup visokom visokoškolskom obrazovanju ili univerzitetnom obrazovanju do četiri godine.

VSŠ je dodeljen stepenu 5² NOK-a.

2 NOK – Nacionalni okvir kvalifikacija

Prijem

VSŠ mogu da pohađaju studenti koji su uspešno završili 8. razred, tj. 4. razred NMS-a ili viši razred gimnazije ili PTŠ-a na 9. razredu (osim latinskog, geometrijskog crtanja i prioriternih predmeta).

Za obrazovne institucije za elementarnu pedagogiju i socijalnu pedagogiju za sve zainteresovane učenike i učenice postoji test sposobnosti.

Najvažnije više škole za stručno obrazovanje VSŠ

- Više tehničke, komercijalne i umjetničko-obrtničke institucije
- Trgovačka akademija
- Viša obrazovna ustanova za modu
- Viša obrazovna ustanova za umjetnost i dizajn
- Viša obrazovna ustanova za turizam
- Viša obrazovna ustanova za privredna zanimanja
- Viša poljoprivredna i šumarska obrazovna ustanova
- Obrazovna ustanova za elementarnu pedagogiju
- Obrazovna ustanova za socijalnu pedagogiju

Za diplomu zrelosti i diplomski ispit vidi poglavlje „Matura za gimnazije i VSŠ“!

Informacije na internetu:

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem > Die Schularten kao i
> Themen > Schule > Schulpraxis > Die Zentralmatura

www.abc.berufsbildendeschulen.at

Matura u
gimnazijama i
VŠŠ

Standardizirani maturski rad i diplomski ispit stvaraju jedinstvene osnovne kompetencije i jednake okvirne uslove za sve polaznike/polaznice. Jedinstvenim završetkom škole maturske svjedodžbe prepoznate su na nacionalnom i internacionalnom planu.

Zbog sadržaja kurikuluma vezanih uz karijeru postoje različiti zadaci za gimnazije i VSŠ polaznike iz matematike i stranih jezika.

Od školske godine 2014./15. provodit će se novi maturski rad u gimnazijama i od 2015./16. novi maturski i diplomski ispit u VSŠ-u.

Najvažniji ključni podaci

- Polaznici/polaznice mogu odlučiti sami: **Polažu tri pismena i tri usmena ili četiri pismena i dva usmena ispita.** Opći predmeti (jezik, matematika, engleski, francuski, talijanski, španjolski, latinski, grčki) su standardizirani.
- Tokom pismenog ispita (**klauzurni ispit**) svi polaznici istovremeno pristupaju klauzurnom ispitu u cijeloj Austriji u standardiziranim predmetima i jedinstvenim zadacima. U VSŠ-u, tekstovi na živom stranom jeziku takođe se odnose na karijeru i primenjuju se u matematici.
- Kod **usmenog ispita** mogu da budu zastupljena težišta pojedinih škola. Zadaci nisu određeni centralno, ali ostaju odgovornost nastavnika na školskoj lokaciji.

- U gimnazijama svi učenici pišu jedan **pred-znanstveni rad** na vlastitu temu, koji zatim javno iznose i raspravljaju pred ispitnim povjerenstvom. Svi učenici i učenice škole VSŠ pišu **diplomski rad** u svezi sa nekim pitanjem koje je vezano za zanimanje i za poslovnu praksu, često u saradnji s nekim preduzećem. Diplomski rad će takođe da bude prezentiran i raspravljen u javnosti pred ispitnim povjerenstvom.

Informacije na internetu:

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Schulpraxis > Die
Zentralmatura

Obrazovanje
do 18

Cilj inicijative „Obrazovanje do 18”, koja se temelji na Zakonu o obveznom obrazovanju za obrazovanje iz 2016. jest da se svi mladi obrazuju do 18. godine. To znači da adolescenti nakon završetka obveznog školovanja moraju pohađati naknadno obrazovanje, npr. završiti pripravnički staž ili pohađati višu školu (AHS, BMHS).

Obrazovanje do 18 ima za cilj da mlade ljude čak i bolje nego prije pripremi za buduće uslove za posao i pre svega da dopre do onih mladih ljudi koji imaju potrebu za **podrškom u pronalaženju odgovarajućeg obrazovnog puta** za njih.

Zahtev za obrazovanje može ispuniti:

AHS, SSŠ ili VSŠ i privatne škole, škola za opće zdravlje i medicinsku negu, škola za profesije socijalne skrbi, škola za njegu dece i adolescenata, škola za profesije medicinskih asistenata, škola za medicinske tehničare, poljoprivredna i šumarska škola.

Obrazovanje-naukovanje

To uključuje naukovanje, prošireno naukovanje, delomične kvalifikacije i obuku među tvrtkama.

Obrazovanje u zdravstvenoj struci

za stomatološku asistenciju, za medicinsku masažu, terapijsku masažu, asistenciju za njegu, bolničare i hitnu pomoć.

Obrazovanje u profesiji socijalne skrbi

za diplomskog socijalnog radnika / diplomiranog socijalnog radnika, socijalnog radnika specijalistu i kućnu pomoć.

Učestvovanje u priznatom tečaju,

koji priprema za daljnju školu ili obrazovanje.

Mora postojati obuka perspektive ili savjetovanja za mlade ili AMS koji dokumentira prednosti ove ponude za adolescente ili mlade.

Učestvovanje na tečaju jezika za mlade,

kojima je potrebna posebna podrška na nemačkom jeziku. Ekskluzivno pohađanje jezičnog tečaja dopušteno je samo onoliko dugo koliko je predviđeno planom perspektive i skrbi.

Učestvovanje u ponudi za mlade s potrebama za podrškom,

što olakšava integraciju mladih na tržište rada.

Učestvovanje u ponudama i programima izvannastavnog omladinskog rada,

koje olakšava integraciju mladih na tržište rada. U isto vrijeme, potrebno je izraditi plan perspektive ili skrbi.

Pohađanje škola ili obuka u inozemstvu,

ako su barem jednake usporedivim austrijskim školama ili obrazovanju ili ako se ne nude u Austriji i ako to ne uzrokuje nepovoljan položaj mladih.

Učestvovanje u obuci časnika ili dočasnika

Zakon o obveznom obrazovanju kao srž Inicijative Obrazovanje do 18 prvi put se primjenjuje na one mlade ljude čije je obvezno obrazovanje završilo 2017. godine.

Informacije na internetu:

www.ausbildungbis18.at

www.koordinationsstelle.at

www.neba.at/jugendcoaching

Koledž/dodatno obrazovanje

Koledži nude dvogodišnje (za zaposlene dvogodišnje do trogodišnje) više stručno obrazovanje koje je ekvivalent višim školama za stručno obrazovanje, odnosno višim stručnim obrazovnim ustanovama i završavaju diplomskim ispitom. Diplomanti stieču stručne kvalifikacije odgovarajućeg VSŠ-a.

Koledži **tehničkih i komercijalnih institucija** nude se u sledećim oblastima (izvadak): Građevinski inženjering, kemija i kemijsko inženjerstvo, elektronika i tehnička informatika, elektrotehnika, graditeljstvo, informatika, informacijske tehnologije, dizajn interijera i tehnologija drva, umjetnost i dizajn, strojarstvo, mehatronika, medijsko inženjerstvo i tehnologija tiska te industrijski inženjering.

Koledži **humanističkih škola**: Turizam, okoliš, ekonomska zanimanja, moda, socijalna i elementarna pedagogija.

Koledži na **komercijalnim akademijama**: svaki s fokusom na obuku (npr. poduzetništvo i upravljanje, financije i upravljanje rizicima, upravljanje, kontroling i računovodstvo, informacijske i komunikacijske tehnologije (e-poslovanje), poslovna informatika – digitalno poslovanje)

Koledži na NOK-u³ stepen 5

3 NOK – Nacionalni okvir kvalifikacija

Dodatno obrazovanje

Dodatno obrazovanje unutar trogodišnjeg obrazovanja osobama koje su uspješno završile stručnu školu ili pripravničko naukovanje jednakog ili srodnog smjera nudi mogućnost postizanja obrazovnog cilja više stručne škole BHS. Završavaju s ispitom zrelosti i diplomskim ispitom i stvaraju idealnu nadopunu nakon završetka naukovanja ili stručne škole. Diplomanti stižu poslovne kvalifikacije odgovarajućeg VSŠ-a (BHS).

Dodatno obrazovanje na tehničkim i komercijalnim školama (izvadak):

Građevinska tehnika, kemijsko inženjerstvo, dizajn, elektronika i tehnička informatika, informatika, graditeljstvo, mehatronika, elektrotehnika, dizajn interijera i tehnologija drva, mediji, medijsko inženjerstvo i tehnologija tiska

Dodatno obrazovanje humanističkih škola:

Turizam, ekonomska zanimanja, moda

Dodatno obrazovanje u poljoprivrednim i šumarskim školama: Poljoprivreda, šumarstvo, poljoprivreda i prehrana

Dodatno obrazovanje u ekonomskim školama

Informacije na internetu:

www.abc.berufsbildendeschulen.at

Visoka
pedagoška
škola

Na pedagoškim visokim školama (PH) na nacionalnoj razini budi se „**novo**” **obrazovanje** za učitelje **nižih osnovnih škola**, na području **viših osnovnih škola (opće obrazovanje)** u uskoj suradnji sa univerzitetima.

Preduvjet za **pristup** za redovan trogodišnji studij za učitelje posebno su univerzitetski ispit zrelosti (maturski rad, matura u višim školama ili prijemni ispit na univerzitetu), kao i **sposobnost** za studij (za sve studije nastavnika provode se postupci testiranja sposobnosti na više stepena). Dodatni uslovi za upis moraju biti ispunjeni za nove polaznike i više osnovne škole (vidi dolje).

Bachelor i Master studiji pružaju temeljnu jedinstvenu arhitekturu studija. Izobrazba sledi po **dobnim oblastima** (niže ili više osnovne škole), a ne prema vrstama škola.

Obrazovanje za učitelje predmeta vjeronauka se odvija na privatnim (konfesionalnim) pedagoškim visokim školama.

Bachelor i Master studiji za učitelje

Za nižu osnovnu školu – na javnim i privatnim pedagoškim visokim školama

- Bachelor program (240 ECTS bodova [AP], min. 8 semestara)
- Master program (min. 60 ECTS bodova, min. 2 semestra)
- Na studiju školi za osposobljavanje učitelja na nižoj osnovnoj školi mora se odabrati jedan fokus, a to će ionako biti ponuđeno u inkluzivnoj pedagogiji.

- Regionalno različite ponude fokusa i mogućnosti produbljiivanja

Za više osnovne škole (opće obrazovanje) – na pedagoškim visokim školama u suradnji sa univerzitetima

- Bachelor studij (240 ECTS AP, min., 8 semestara)
- Magistarski studij (najmanje 90 ECTS AP, min. 3 semestra)
- Regionalno različita ponuda predmeta i mogućnosti specijalizacije, u kojima će u svakom slučaju biti ponuđena specijalizacija u inkluzivnoj pedagogiji

Za više osnovne škole (stručno osposobljavanje) – u nekim pedagoškim visokim školama

Posebna prikladnost za Bachelor studij za više osnovne škole (strukovno osposobljavanje) zahtijeva se ovisno o predmetnom području/skupovima predmeta

- uspješno položen diplomski ispit i ispit zrelosti odgovarajuće strukovne više škole, ili
- uspješno završen ispit maturalnog rada i odgovarajuće osposobljavanje ili
- za praktične nastavne predmete skupa predmeta uspješno položen odgovarajući majstorski ispit ili odgovarajuća kvalifikacija.

Za sve stručne predmete preduslov je završetak najmanje tri godine relevantne stručne prakse.

- Bachelor studij (240 ECTS AP, min. 8 semestara)
- Master studij (min. 60 ECTS AP, min. 2 semestra)
 - opcionalno za neke stručne predmete

U izobrazbi za zanimanje se nude sledeća stručna područja:

Dvostruko stručno osposobljavanje/Tehnologija i trgovina/Moda i dizajn/Informacije i komunikacije/Prehrana/Stručna izobrazba odjela za poljoprivredu i šumarstvo te odjeli za poljoprivredu, prehranu i poljoprivredu prirodne znanosti (okoliš) na visokoj školi za obrazovanje u poljoprivredi i zaštiti okoliša/društvo/odgoj – obrazovanje – razvojna podrška

Studiji za nastavnička zvanja za „pridošlice” (Quereinsteiger/innen)

Područje viših osnovnih škola (opće obrazovanje)

Magistarski studij za više osnovne škole (opće obrazovanje) iz samo jednog predmeta

Preduslovi za upis:

- Završetak jednog stručno prihvatljivog studija na priznatoj postsekundarnoj obrazovnoj instituciji s najmanje 180 ECTS bodova
- Profesionalno iskustvo od najmanje 3000 časova
- Master studij (120 ECTS bodova, min. 4 semestra) – ponuda studija isključivo u skladu s potrebama apsolvenata u pojedinim predmetnim područjima

Područje viših osnovnih škola (stručno osposobljavanje):

Specijalizirani studiji za Dopunske studije (FESE studije)

Preduslovi za upis:

- Završetak relevantne studije na jednoj priznatoj postsekundarnoj obrazovnoj ustanovi sa najmanje 240–300 ECTS bodova
- najmanje tri godine relevantne stručne prakse – iznimke su regulirane odgovarajućim propisima
- Bachelor studij (240 ECTS bodova – od toga 180 ECTS bodova obračunato iz već završene studije vezane uz predmet)
- Master program (min. 60 ECTS bodova, min. 2 semestra)

Uvod u struku

Apsolventi novih programa za osposobljavanje nastavnika uvode se u nastavničku profesiju kao dio jednogodišnje „indukcijske faze” u pratnji mentora. Studenti pratećeg programa osposobljavanja nastavnika na višim osnovnim školama (stručno osposobljavanje) već su nastavnici u službi. Već tokom bachelor studija su u fazi obrazovanja – ulaska u karijeru.

Informacije na internetu:

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Für Pädagoginnen und Pädagogen > Pädagogische Hochschulen

Univerzitet

Postoje humanističke i kulturne studije, inženjerski i umjetnički studiji, osposobljavanje učitelja za nastavu u višim školama (po dva predmeta), medicinske, znanstvene, pravne, društvene, ekonomske i teološke studije.

- **Diplomski studiji:** služe u prvoj liniji produbljenoj naučnoj ili umjetničkoj stručnoj izobrazbi te traju većinom od osam do dvanaest semestara (jedan semestar obuhvaća 30 ECTS bodova), sastoje se od dva ili tri studijska dijela i završavaju diplomskim ispitom. Završetak studija ovlašćuje za sticanje akademskog stepena, npr. „Magister/Magistra”, „diplomirani inženjer ili inženjerka” (Diplomingenieur/in) (iznimka: Studij medicine se završava samo sa doktoratom). Trenutno postoji mali broj diplomskih studija.
- **Bachelor i master studiji:** Prema Bolonjskoj deklaraciji, univerziteti već imaju većinu studija kao **bachelor studiji** (tri do četiri godine, sa 180 do 240 ECTS) i nadovezujući se na to **master studije** (jedna do 2 ½ godina, s 60 do 120 ECTS bodova). Bachelor studij služi naučnoj odnosno umjetničkoj stručnoj izobrazbi i kvalifikaciji za određenu stručnu oblast te daje akademsku titulu „Bachelor”. Master studiji se već prema stručnoj oblasti završavaju titulom „Master”, ili „diplomirani inženjer/inženjerka” („Diplomingenieur/in”).
- **Studiji za sticanje doktorata i PhD-studiji (dr. phil., Doctor of Philosophy):** nadovezuju se na

diplomske odnosno master studije na univerzitetima i visokim stručnim školama, a služe prije svega daljnjem razvijanju osposobljenosti za samostalni naučni rad. Završetak (nakon tri, odnosno četiri godine) daje pravo na sticanje relevantnog doktorata ili PhD.

Informacije na internetu:

www.studienwahl.at

Visoka stručna
škola

Visoke stručne škole nude naučno utemeljenu stručnu izobrazbu sa jakim usmjerenošću prema zanimanju (najmanje jedan semestar prakse je dio studija).

Trenutno su u ponudi sljedeće vrste studija:

- **Bachelor studije:** obično traju šest semestara (tri godine, 180 ECTS) i zaključuju se sa akademskim stepenom „Bachelor” („prvostupnik”). U nekoliko predmeta, pre svega u oblasti socijalnog rada i zdravstva, završetkom studija stiče se i pravo obavljanja odgovarajućeg zanimanja (npr. socijalna radnica/socijalni radnik, psihoterapeut/psihoterapeutkinja).
- **Master studije:** temelje se na prvostupničkim studijima i služe prvenstveno naučnom dopunjavanju tih studija i u pravilu traju tri ili četiri semestra (1 ½ do dve godine) i završavaju akademskim stepenom „Master”.
- **Doktorski studiji i PhD studiji (doktor filozofije):** temelje se na diplomskim ili magistarskim studijima i služe uglavnom daljnjem razvoju kvalifikacija za samostalni naučni rad. Završetak (nakon tri, odnosno četiri godine) daje pravo na sticanje relevantnog doktorata ili PhD.

Trenutačno u Austriji postoje programi veleučilišta u sektorima dizajn / umjetnost, inženjering, društvene, ekonomske, vojne / sigurnosne, prirodne i zdravstvene znanosti. Moguć pristup veleučilišnom

studijskom programu takođe je dostupan osobama s strukovnom kvalifikacijom relevantnom za njihov studij, takođe bez maturskog rada (uglavnom će ipak da budu potrebna dodatna ispitivanja).

Informacije na internetu:

www.fachhochschulen.ac.at

www.studienwahl.at

Erasmus+

Erasmus+ je najuspješniji program Europske unije. Već je oblikovao čitavu generaciju. Erasmus+ već više od 30 godina omogućuje ljudima iz cele Evrope i šire da uživaju u životu **iskustva** i stiču vredne **kompetencije**.

Program EU Erasmus+ pokriva cijeli spektar obrazovanja prema načelu cjeloživotnog učenja: **Opšte obrazovanje, stručno osposobljavanje, visoko obrazovanje i obrazovanje odraslih**. Fokus je uvijek na ideji evropske i internacionalne razmjene i međusobnog upoznavanja preko granica.

Erasmus+ nudi mogućnost učenja, podučavanja, obavljanja prakse ili rada preko granice u drugoj evropskoj zemlji. Program omogućuje **mobilitnost** učenika, studenata, pripravnika, nastavnika stalnog obrazovanja, pedagoga i općeg školskog i visokoškolskog osoblja. On promiče **umrežavanje** između škola, strukovnih i visokoškolskih institucija kao i visokih institucija za doobrazovanje odraslih, organizaciju mladih i poduzeća.

Pripravnici kroz jedno **međunarodno iskustvo** ili jedan **transnacionalni projekt** poboljšavaju profesionalne, jezične, društvene i interkulturalne kompetencije. Program promiče razmenu znanja i iskustava kroz pedagoške metode i poboljšava profesionalne i jezične kompetencije pripravnika. Osim toga će da se stvori svest o zajedničkoj Europi i dublje razumevanje društvene, jezične i kulturne **raznovrsnosti**.

Osim država članica EU-a, u Erasmus+ učestvuju i Island, Lihtenštajn, Norveška, Sjeverna Makedonija, Srbija i Turska, ali i druge zemlje mogu da učestvuju u određenim akcijama. U visokom obrazovanju je npr., moguće postati mobilan širom sveta.

U budućnosti će se program Erasmus+ još više proširiti. Između ostalog, proširit će se mogućnosti za učenike i učenice da postanu mobilni i da se širom sveta otvori razmena strukovnog osposobljavanja izvan Evrope.

U Austriji Erasmus+ provodi Nacionalna agencija u OeAD-GmbH. Nacionalna agencija savetuje i brine o svim zainteresiranim licima i institucijama.

Informacije na internetu:

bildung.erasmusplus.at

Podučavanje diljem svijeta

Međunarodni programi
mobilnosti za studente i
pripravnike širom svijeta

Savezno ministarstvo obrazovanja, znanosti i istraživanja promiče međunarodnu suradnju u obrazovanju kroz razne kratkoročne i dugoročne programe mobilnosti za studente i pripravnike. Cilj svake mobilnosti je **globalno učenje**, profesionalizacija ophođenja uz **raznolikost i višejezičnost** i retroaktivno pridonijeti internacionalizaciji austrijskog obrazovnog krajolika.

Program pomoći u stranim jezicima

To nudi austrijskim studentima svih predmeta **Program pomoći u stranim jezicima** na temelju bilateralnih sporazuma s jedanaest različitih zemalja priliku za podršku nastavi njemačkog jezika na lokalnoj razini, stjecanje iskustva u podučavanju u inozemstvu i razvijanje vlastitih vještina stranih jezika.

Austrijska školska mreža

Programi posredovanja unutar **Austrijske školske mreže** stvaraju sinergiju kulturne i razvojne politike i imaju veliki potencijal za ekspanziju kompetencija austrijskih nastavnika.

Austrijska školska mreža sastoji se od osam austrijskih škola u inostranstvu i dvanaest drugih austrijskih škola (dvojezične škole i zadružne škole) i nudi mogućnost kratkoročne mobilnosti i dužeg boravka u inozemstvu od nekoliko godina.

Austrijske škole u inostranstvu (ÖAS)

Nastavnici u austrijskim školama mogu pohađati 2-8 godina **austrijske škole u inostranstvu (ÖAS)** u Budimpešti, Pragu, Istanbulu, Gvatemala Sitiju, Skadru ili Querétaru . Jedina iznimka je ÖAS u Lihtenštajnu, koja sama odabire nastavnike. Austrijske škole u

inostranstvu orijentiraju se prema austrijskom nastavnom planu koji važi za dotičnu vrstu škole, ali uvažavaju takođe i kurikularne uslove za određene zemlje. Te škole posjećuju prvenstveno učenici i učenice zemlje domaćina, tj. austrijski nastavnici predavaju svoje predmete na nemačkom jeziku učenike i učenice čiji maternji jezik nije nemački. Ta okolnost zahtijeva fleksibilnost i spremnost da se primene nove metode podučavanja.

AHS i VSŠ nastavnici mogu se prijaviti za sve austrijske škole u inostranstvu. Nastavnici VS-a i NMS-a imaju priliku predavati u austro-ugarskoj europskoj školi u Budimpešti, u Instituto Austriaco Guatemalteco u Guatemala Cityju i u Colegio Austriaco Mexicano u Querétaru. Detaljan popis svih ÖAS-a možete pronaći ovdje: www.weltweitunterrichten.at/site/auslandsschulen/standorte

Kratkoročne mobilnosti za nastavnike

U različitim kratkoročnim programima, BMBWF pruža učiteljima na dužnosti mogućnost sticanja iskustva u nastavi u inostranstvu na 1–2 tjedna tokom školske godine. Bilo da se radi o praksi u Francuskoj ili Španiji ili o boravku u školskoj mreži u Austriji, svi programi daju uvid u odgovarajuću školu domaćina, ali i u druge obrazovne institucije i kulture na licu mesta.

Kultura i jezik

Program „Kultura i jezik” nudi razne oblike internacionalne saradnje na području nemačkog kao stranog jezika (DaF) kao i austrijske kulture kroz daljnje obrazovanje i umrežavanje na nemačkom kao stranom

jeziku (DaF). Ciljna skupina su germanisti i njemački nastavnici u Austriji i svijetu.

Informacije na internetu:

www.weltweitunterrichten.at

Obrazovanje odraslih

Obrazovanje odraslih u Austriji sastoji se od **razno-likosti obrazovnih organizacija** s različitim ciljevima i obrazovnim ponudama. **Obrazovni spektar** kreće od opštih obrazovnih programa, osnovnog obrazovanja i naknadnih završetaka obrazovanja u drugom putu obrazovanja, tečajeva strukovnog osposobljavanja na tečajevima menadžmenta i tečajeva za razvoj osobnosti sve do visokog obrazovanja i univerzitetnog obrazovanja.

Škole za zaposlene i tercijarno doobrazovanje

Osobe koje su se već zaposlile ili su završile stručnu izobrazbu imaju mogućnost da uz poslovnu delatnost završe odgovarajuće kvalifikacije pohađajući **večernju nastavu**. Postoje općeobrazovne i stručne srednje i više škole za zaposlene, dopunski kursevi, koledži i akademije. Osim toga postoje ponude za **doobrazovanje** na univerzitetima i visokim stručnim školama – na potonjima postoje takođe i dodatni studijski programi za zaposlene.

Organizacije

Organizacije za obrazovanje odraslih, kao što su veleučilišta, zavodi za stručno osposobljavanje, instituti za poslovni razvoj i niz neprofitnih regionalnih obrazovnih ustanova za odrasle organizacija financirane od strane saveznog ministarstva obrazovanja, znanosti i istraživanja nude opće i strukovne **mjere za obrazovanje i osposobljavanje**. Važan zadatak obrazovanja odraslih je razvoj i provedba ponude prilagođene odraslima i ciljanim skupinama te kvalitetno profesionalno usmjeravanje i savjetovanje,

kako bi omogućili pristup cjeloživotnom učenju kroz obrazovne informacije/savjetovanje, posredovanje osnovnog obrazovanja/vještina, nadoknađivanje kvalifikacija itd.

Zainteresirane strane mogu da se pohađaju pripremne tečajeve za **potvrdu o obveznom završetku škole, vanjski ispit (zrelosti) i prijemni ispit na univerzitetu** kod organizacija za obrazovanje odraslih.

Kod mature u višim školama mogu da se polažu tri od četiri parcijalna ispita kao dio priznatih tečajeva obuke u pripremi za profesionalni ispit zrelosti.

Za pripremu za polaganje obveznog školskog ispita u organizacijama za obrazovanje odraslih u ponudi su ponude za odgovarajuću dob. Ispiti se polažu u najviše šest područja kompetencije (četiri obvezna predmeta i dva od četiri izborna predmeta); može se položiti najviše 5 ispita. Prethodni oblik ispita za eksterniste za dobivanje stepena Nove srednje škole zadržava se.

Informacije na internetu:

www.erwachsenenbildung.at

Konsultacije oko obrazovanja

Savjetovališta školske psihologije:

www.schulpsychologie.at

Gradišće

www.bildung-bgld.gv.at > Service >
Schulpsychologie

Koruška

www.bildung-ktn.gv.at > Information >
Schulpsychologie

Donja Austrija

www.bildung-noe.gv.at > Schulpsychologie

Gornja Austrija

www.bildung-ooe.gv.at > Schulpsychologie

Salzburg

www.bildung-sbg.gv.at > Service >
Schulpsychologie

Štajerska

www.bildung-stmk.gv.at > Schulpsychologie

Tirol

www.bildung-tirol.gv.at > Schulpsychologie

Vorarlberg

www.bildung-vbg.gv.at > Schulpsychologie

Beč

www.bildung-wien.gv.at > Beratungs- und
Informationsstellen > Schulpsychologie-
Bildungsberatung

Informacije o školama:

www.bmbwf.gv.at > Beratungsangebote
schulinfo@bmbwf.gv.at

Hotline:

0810 205 220

Putevi obrazovanja nakon 8. školskog stepena:

www.schulpsychologie.at/inforat

Putevi obrazovanja nakon mature:

www.schulpsychologie.at/key2success

Obrazovni savjetnici i za školarce:

Obrazovani učitelji i učiteljice u svakoj školi od 5. školskog stepena:

www.schulpsychologie.at/schuelerberatung

Poslovna orijentacija:

Portal „ibobb: informacije, savjetovanje i orijentiranje na obrazovanje i zvanje”:

portal.ibobb.at

Centri za informacije o zvanju:

usmjereno od burze rada odn. gospodarske komore, u svim saveznim državama

www.ams.at/berufsinformation

www.wifi.at/karriere/bildungsberatung

Obrazovno savjetovanje za odrasle:

informacije i adrese savjetodavnih mjesta na

www.erwachsenenbildung.at ili www.bib-atlas.at

Impresum

Izdavač i vlasnik medija:

Savezno ministarstvo obrazovanja, znanosti i istraživanja

1010 Beč

+43 1 531 20-0

bmbwf.gv.at

Foto: iStock/Sadeugra

Oblikovanje: BKA Design & Grafik

Prijevod: Interlingua Language Services-ILS GmbH

Tisak: One2print/DI Hans A. Gruber KG

Beč, 2019/20, 41. izdanje

Broschüre erhältlich unter
pubshop.bmbwf.gv.at

auch in folgenden Sprachen:

Arabisch

Darí

Deutsch

Englisch

Russisch

Türkisch

Bosnisch/Kroatisch/Serbisch